

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Березнівського районного суду Рівненської області
15.08.2024

м. Рівне, 2024 рік

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 15.08.2024 групою НПМ здійснено відвідування Березнівського районного суду Рівненської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Українець Тетяна Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Черняк Артем Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Слободенюк Інна Валентинівна, представник громадської організації;

Пісний Євген Вікторович, представник громадської організації;

Ярошевич Катерина Андріївна, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Мельничук Нінель Василівна - голова суду (з 09.01.2024).

Походзіло Марія Миколаївна - керівник апарату суду.

Штатна чисельність працівників суду - 16, з них штатна чисельність суддів - 5.

Суд розміщений у двоповерховій будівлі за адресою: вул. Київська, 3, м. Березне, Рівненський район, Рівненська область, 34600.

У будівлі суду розміщено три зали призначені для слухання кримінальних, цивільних та адміністративних справ, в яких встановлено систему відеоконференцзв'язку для проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференції (фото 1, 2). Більшість судових засідань відбуваються у дистанційному форматі. У приміщенні суду наявна кімната для ознайомлення з матеріалами справи.

В будівлі суду облаштовано два входи – головний (центральный) та службовий (конвойний).

На вході до суду наявна інформація про найменування судового органу. Охорона приміщення суду та пропускний режим здійснюються працівниками територіального підрозділу Служби судової охорони України. На пропускному пункті наявна аптечка, в якій містяться ліки необхідні для надання домедичної допомоги.

Конвоювання здійснює рота конвойної служби Головного управління Національної поліції України у Рівненській області.

На виконання пункту 5.7 Державних будівельних норм України В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»

(далі – ДБН В.2.2-40:2018) щодо доступності для маломобільних груп населення центральний вхід до суду обладнаний пандусом.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди з наявною інформацією про графік приймання громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів тощо (фото 3).

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групою НППМ не здійснювалося.

II. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 28 Конституції України, стаття 25 Загальної декларації прав людини).

1. В порушення вимог пункту 8.2.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) в камерах для підсудних відсутня працююча механічна система вентиляції, що не забезпечує належної циркуляції повітря в приміщенні.

2. Під час спілкування із працівниками судової охорони було з'ясовано, що у порушення пункту 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) навісні ключі зберігаються у пристосованому місці на пості судової охорони при вході у приміщення суду.

3. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2. ДБН, де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташована одна зала судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано три камери.

4. Також слід зазначити, що в пункті 6.5.2. ДБН передбачено, що площа кожної камери для підсудних (засуджених) повинна бути не менше ніж 4,0 м². Натомість, наявні камери для підсудних (засуджених) становлять 1 м² (фото 4).

Таким чином, в суді не забезпечені належні умови тримання обвинувачених, підсудних (засуджених) відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

5. У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги пункту 6.3.3.1 ДБН В.2.2-40:2018. Зокрема через відсутність підйомника та ліфту, особи з обмеженими

можливостями не мають доступ до приміщень суду, які розташовані на другому поверсі.

6. Також на першому поверсі відсутній туалет, яким можуть скористатись особи з інвалідністю, що є порушенням вимог пункту 11.5 ДБН В.2.2-40:2018 (фото 5).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

7. Всупереч вимогам пункту 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція) у суді не обладнано бокс чи огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варти біля зовнішнього спеціального входу для заїзду автотранспорту варти та посадки (висадки) затриманих осіб (фото 6).

8. У порушення вимог пункту 13 Інструкції у суді не в повній мірі забезпечено ізолюваний маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від службового входу суду до залу судових засідань, що призводить до порушення їхнього права на безпеку.

9. У порушення пункту 7.2.20 ДБН, початок внутрішніх сходів у приміщенні суду, а також початок сходів та пандусу не позначений тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху перед сходами (фото 7).

10. Тимчасове укриття в суді не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

Натомість, у випадку оголошення у регіоні сигналу «Повітряна тривога!» працівники суду та відвідувачі використовують підвальне приміщення, у якому розташовані камери для підсудних.

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

11. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою

у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводитьсь. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

III. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Рівненській області та Березнівському районному суду Рівненської області:

1. Розглянути питання щодо реконструкції будівлі Березнівського районного суду Рівненської області та обладнання його приміщення у відповідності до вимог ДБН В.2.2-26:2010 та ДБН 2.2-40:2018, зокрема:

- розширити наявні камери до необхідної мінімальної площі;
- механічною вентиляцією у приміщенні конвою та підсудних (засуджених);
- кімнатою для роботи адвоката з підсудним (засудженим);
- створити необхідні умови для забезпечення доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень суду;
- обладнати туалет, яким можуть скористатися особи з інвалідністю;

2. Облаштувати в суді укриття відповідно до вимог законодавства у сфері цивільного захисту населення;

3. Обладнати бокс чи огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варти для заїзду автотранспорту варти та посадки (висадки) затриманих осіб.

4. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених.

5. Забезпечити зберігання навісних ключів у металевій шафі, що замикається на замок у приміщенні для розміщення особового складу варти.

До звіту додаються: Фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НІМ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини**

М. Усєєв - Тетяна УКРАЇНЕЦЬ

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

